

UZASADNIENIE

Decyzją z 18 lipca 2017 r. (...) - 2004 Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. ponownie ustalił wartość kapitału początkowego J. B. na dzień 1 stycznia 1999 r. i przyjął podstawę wymiaru kapitału początkowego w kwocie 1 541,25 zł. Jako okresy składkowe organ rentowy przyjął łącznie 28 lat, 1 miesiąc, 24 dni (337 miesięcy), współczynnik proporcjonalny do osiągniętego do 31 grudnia 1998 r. wieku oraz okresu składkowego i nieskładkowego wyniósł 82,48%, a kapitał początkowy wyniósł 168 115,42 zł.

(decyzja – k. 37–38 akta ZUS)

Od powyższej decyzji odwołanie wniósł J. B. dnia 31 lipca 2017 r. W uzasadnieniu, stwierdził, że uważa tę decyzję za krzywdzącą ze względu na brak rozliczenia do emerytury zarobków z firmy (...). Skonstatował, że ten zakład już nie istnieje, a on posiada jedynie PIT-11 za 1992 r.

(odwołanie – k. 2)

W dniu 17 sierpnia 2017 r. organ rentowy wniósł odpowiedź na odwołaniem wnosząc o jego oddalenie wywodząc jak w uzasadnieniu do skarżonej decyzji.

(odpowiedź na odwołanie – k. 5-5v.)

Sąd Okręgowy w Łodzi

ustalił następujący stan faktyczny:

J. B. urodził się (...)

(okoliczność bezsporna)

J. B. był zarejestrowany jako bezrobotny i z tego tytułu pobierał zasiłek od 6 maja 1991 r. do 1 marca 1992 r.

(zaświadczenie – k. 9 akt ZUS; informacja o uzyskanych dochodach – k. 3)

J. B. pracował m.in. w firmie (...) Sp. z o. o. w P. od 2 marca 1992 r. do 9 października 1992 r. na stanowisku specjalisty do spraw administracyjno-gospodarczych za, które otrzymywał wynagrodzenie w wysokości 3 619 500 zł.

(świadcstwo pracy – k. 9 akta ZUS)

W okresie 2 marca 1992 r. – 9 października 1992 r. J. B. pracował tylko w firmie (...) Sp. z o. o. w P..

(kwestionariusz – k. 2 w aktach ZUS)

W informacji o uzyskanych dochodach w okresie 2 marca 1992 r. – 9 października 1992 r. stwierdzono, że wnioskodawca uzyskiwał łączny przychód za ten okres 43 145 900 zł (z tego 33 128 780 zł tytułem wynagrodzenia wypłaconego przez zakład pracy, a 10 017 120 zł tytułem umów zlecenia i o dzieło).

(informacja o uzyskanych dochodach – k. 4)

Ubezpieczony w dniu 17 marca 2004 r. złożył wniosek o ustalenie kapitału początkowego.

(wniosek – k. 1 – 2 plik I akt ZUS)

Decyzją z 2 sierpnia 2005 r. (...) -2004 Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Ł. przyjął podstawę wymiaru kapitału początkowego w kwocie 1 520,01 zł, okresy składkowe łącznie: 28 lat, 1 miesiąc, 24 dni, tj. 337 miesięcy, współczynnik proporcjonalny okresu składkowego i nieskładkowego w wysokości 82,26%, a kapitał początkowy ustalono w wysokości 166 361,91.

(decyzja ZUS – k. 31-31v. akta ZUS)

Dnia 3 lipca 2017 r. wnioskodawca złożył wniosek o ponowne ustalenie kapitału początkowego.

(wniosek – k. 34 akta ZUS)

Decyzją z 18 lipca 2017 r. (...) -2004 Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. ponownie ustalił wartość kapitału początkowego J. B. na dzień 1 stycznia 1999 r. i przyjął podstawę wymiaru kapitału początkowego w kwocie 1 541,25 zł. Jako okresy składkowe organ rentowy przyjął łącznie 28 lat, 1 miesiąc, 24 dni (337 miesięcy), współczynnik proporcjonalny do osiągniętego do 31 grudnia 1998 r. wieku oraz okresu składkowego i nieskładkowego wyniósł 82,48%, a kapitał początkowy wyniósł 168 115,42 zł.

(decyzja – k. 37–38 akta ZUS)

Za okres od dnia 2 marca 1992r. do 31 lipca 1992r. organ rentowy przyjął wynagrodzenie na podstawie deklaracji imiennych w kwocie 19.461.000zł zaś za okres od 1 sierpnia 1992r. do 9 października 1992r. przyjęto wynagrodzenie minimalne gdyż zakład pracy od tej daty rozliczał się bezimiennie (niesporne). Z analizy i porównania kwot przyjętych przez ZUS wynika, że średnie wynagrodzenie miesięczne w okresie uwzględnionym na podstawie deklaracji imiennych wynosiło 3.892.000zł , wynagrodzenie ze świadectwa pracy czyli w chwili rozwiązania umowy o pracę 3.619.500zł zaś średnia krajowa w tym okresie wynosiła 2.935.000zł. Niewątpliwie więc przez cały okres zatrudnienia w firmie (...) Sp. z o. o. w P. wnioskodawca otrzymywał zarobki przekraczające średnią krajową.

Sąd Okręgowy w Łodzi zważył, co następuje:

Odwołanie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z treścią art. 174 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity Dz. U. z 2015 roku, Nr 748, z późn. zm.), kapitał początkowy ustala się na zasadach określonych w art. 53, z uwzględnieniem ust. 2-12.

Natomiast zgodnie z ust. 2 tego przepisu przy ustalaniu kapitału początkowego przyjmuje się przebyte przed dniem wejścia w życie ustawy:

- 1) okresy składkowe, o których mowa w art. 6,
- 2) okresy nieskładkowe, o których mowa w art. 7 pkt 5,
- 3) okresy nieskładkowe, o których mowa w art. 7 pkt 1-3 i 6-12, w wymiarze nie większym niż określony w art. 5 ust. 2.

W myśl ust. 3 w/w przepisu podstawę wymiaru kapitału początkowego ustala się na zasadach określonych w art. 15, 16, 17 ust. 1 i 3 oraz art. 18, z tym że okres kolejnych 10 lat kalendarzowych ustala się przed dniem 1 stycznia 1999 roku.

Według ust. 3b w brzmieniu obowiązującym od dnia 1 października 2013 roku (w związku z wejściem w życie ustawy z dnia 21 czerwca 2013 roku o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych) jeżeli okres wskazany do ustalenia podstawy wymiaru kapitału początkowego obejmuje rok kalendarzowy, w którym ubezpieczony pozostawał w ubezpieczeniu społecznym na podstawie przepisów prawa polskiego jedynie przez część miesięcy tego roku, do obliczenia stosunku sumy kwot podstaw wymiaru składek i kwot, o których mowa w art.

15 ust. 3, w okresie tego roku do przeciętnego wynagrodzenia, przyjmuje się sumę kwot przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia ogłoszonego za ten rok kalendarzowy odpowiednią do liczby miesięcy pozostawania w ubezpieczeniu.

Natomiast w myśl ust. 7 analizowanego przepisu do obliczenia kapitału początkowego przyjmuje się kwotę bazową wynoszącą 100 % przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w II kwartale kalendarzowym 1998 roku. Ustęp 8 powyższego przepisu stanowi, że przy obliczaniu kapitału początkowego część kwoty bazowej wynoszącej 24 % tej kwoty mnoży się przez współczynnik proporcjonalny do wieku ubezpieczonego oraz okresu składkowego i nieskładkowego osiągniętego do dnia 31 grudnia 1998 roku.

Zgodnie natomiast z treścią ust. 8 przy obliczaniu kapitału początkowego część kwoty bazowej wynoszącej 24% tej kwoty mnoży się przez współczynnik proporcjonalny do wieku ubezpieczonego oraz okresu składkowego i nieskładkowego osiągniętego do dnia 31 grudnia 1998 roku, według wskazanego w nim wzoru.

Z kolei w myśl art. 15 ust. 1 powyższej ustawy podstawę wymiaru emerytury i renty stanowi ustalona w sposób określony w ust. 4 i 5 przeciętna podstawa wymiaru składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe lub na ubezpieczenie społeczne na podstawie przepisów prawa polskiego w okresie kolejnych 10 lat kalendarzowych, wybranych przez zainteresowanego z ostatnich 20 lat kalendarzowych poprzedzających bezpośrednio rok, w którym zgłoszono wniosek o emeryturę lub rentę, z uwzględnieniem ust. 6 i art. 176. Natomiast stosownie do brzmienia ust. 2a tego samego przepisu, jeżeli nie można ustalić podstawy wymiaru składek w okresie pozostawania w stosunku pracy wskazanym do ustalenia podstawy wymiaru emerytury i renty, za podstawę wymiaru składek przyjmuje się kwotę obowiązującego w tym okresie minimalnego wynagrodzenia pracowników, proporcjonalnie do okresu podlegania ubezpieczeniu i wymiaru czasu pracy. Z kolei na podstawie ust. 6 omawianego przepisu na wniosek ubezpieczonego podstawę wymiaru emerytury lub renty może stanowić ustalona w sposób określony w ust. 4 i 5 przeciętna podstawa wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne lub ubezpieczenia emerytalne i rentowe w okresie 20 lat kalendarzowych przypadających przed rokiem zgłoszenia wniosku, wybranych z całego okresu podlegania ubezpieczeniu.

Jak stanowi art. 15 ust. 4 w/w ustawy w celu ustalenia podstawy wymiaru emerytury lub renty:

1. oblicza się sumę kwot podstaw wymiaru składek i kwot, o których mowa w ust. 3, w okresie każdego roku z wybranych przez zainteresowanego lat kalendarzowych,
2. oblicza się stosunek każdej z tych sum kwot do rocznej kwoty przeciętnego wynagrodzenia, ogłoszonej za dany rok kalendarzowy, wyrażając go w procentach, z zaokrągleniem do setnych części procentu,
3. oblicza się średnią arytmetyczną tych procentów, która, z zastrzeżeniem ust. 5, stanowi wskaźnik wysokości podstawy wymiaru emerytury lub renty, oraz
4. mnoży się przez ten wskaźnik kwotę bazową, o której mowa w art. 19, przy czym wskaźnik wysokości podstawy wymiaru nie może być wyższy niż 250%, jednakże przy ponownym przeliczeniu wysokości emerytury należy mieć na względzie, iż zgodnie z art. 111 ust. 2 ustawy uwzględnia się kwotę bazową ostatnio przyjętą do obliczenia świadczenia.

W związku z treścią zacytowanych przepisów można stwierdzić, iż kwota kapitału początkowego zależy od długości udowodnionych okresów składkowych i nieskładkowych przebytych przed 1 stycznia 1999 rokiem, podstawy wymiaru oraz współczynnika proporcjonalnego do wieku ubezpieczonego, który służy do obliczenia tzw. części socjalnej.

Przytoczone zasady postępowania – w świetle uchwały Sądu Najwyższego z dnia 7 maja 2003 roku w sprawie o sygn. III UZP 2/03 (OSNP 2003/14/338) - tak przy ustalaniu prawa do świadczenia, jak i jego przeliczaniu, pozwalają na ogólną uwagę, iż zamiarem ustawodawcy było umożliwienie ubezpieczonym dokonanie wyboru, w ramach prawa, najkorzystniejszego z ich punktu widzenia okresu, z którego podstawa wymiaru składek ubezpieczeniowych, będzie stanowić podstawę wymiaru świadczenia.

Zgodnie z § 21 ust. 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 11 października 2011 roku sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe (Dz. U. Nr 237, poz. 1412) środkiem dowodowym stwierdzającym

wysokość wynagrodzenia, dochodu, przychodu oraz uposażenia przyjmowanego do ustalenia podstawy wymiaru emerytury lub renty są zaświadczenia pracodawcy lub innego płatnika składek, legitymacja ubezpieczeniowa lub inny dokument na podstawie, którego można ustalić wysokość wynagrodzenia, dochodu, przychodu lub uposażenia.

Wskazana regulacja niewątpliwie wyznacza kierunek postępowania dowodowego, nie oznacza jednak, iż zarówno okres zatrudnienia jak i wysokość uzyskiwanego uposażenia nie może być wykazana w inny sposób, tak przy pomocy pisemnych środków dowodowych pochodzących od pracodawcy, czy też nawet dowodów pośrednich, nie wyłączając zeznań świadków (por. wyrok Sądu Najwyższego z 25.07.1997 r. II UKN 186/97, OSNAPiUS 1998/11/342, a także wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z 1997-03-04, III AUa 105/97 opubl: OSA w W. rok 1997, Nr. 2, poz. 7; wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z 1993-08-18, III AUr 294/93 opubl: P.. Sąd. rok 1994, Nr. 3, poz. 6/.

Przyjąć zatem trzeba, iż w postępowaniu przed sądem pracy i ubezpieczeń społecznych fakty mające dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie (sporne czy też niemożliwe do udowodnienia przy pomocy dowodu z dokumentu) mogą być dowodzone wszelkimi dostępnymi środkami, które Sąd uzna za pożądane i celowe, co wynika także z treści przepisu art. 473 k.p.c. Mając to na uwadze Sąd przeprowadził postępowanie dowodowe obejmujące analizę dostępnej dokumentacji związanej ze spornymi okresami zatrudnienia wnioskodawcy.

W rozpoznawanej sprawie wnioskodawca wniósł o uwzględnienie przy wyliczaniu wskaźnika podstawy wymiaru kapitału początkowego wynagrodzeń w wysokości 3.619.500 zł miesięcznie z okresu zatrudnienia w firmie (...). W toku postępowania przed organem rentowym oraz w toku postępowania sądowego zostało złożone świadectwo pracy i w ocenie Sądu nie ma przeszkód by na jej podstawie ustalić, że w całym spornym okresie ubezpieczony otrzymywał stałe wynagrodzenie w wysokości 3.619.500 zł albowiem ta kwota wynagrodzenia wynika ze świadectwa pracy. Jednakże, ze świadectwa pracy nie wynika czy taka kwota była płacona co miesiąc od marca do października 1992 r. czy to była ostatnia miesięczna kwota, którą uzyskał w ostatniej wypłacie. Posiłkując się załączonymi informacjami o dochodach PIT-11, które przedstawiła skarżący należy stwierdzić, że uzyskał on przychód w okresie pracy w firmie (...) (2 marzec – 9 październik 1992 r.) kwotę 33 128 780 zł tytułem wynagrodzenia za pracę. Gdyby podzielić tę kwotę przez liczbę miesięcy jakie przepracował wnioskodawca wyszłoby, że zarabiał on więcej niż 3 619 500 zł. Co istotne, nie wskazał on w kwestionariuszu okresów składkowych i nieskładkowych, że pracował w 1992 r. w innym miejscu niż tylko w P. P.. Jak wcześniej Sąd wskazał, z analizy i porównania kwot przyjętych przez ZUS wynika, że średnie wynagrodzenie miesięczne w okresie uwzględnionym na podstawie deklaracji imiennych wynosiło 3.892.000zł , wynagrodzenie ze świadectwa pracy czyli w chwili rozwiązania umowy o pracę 3.619.500zł zaś średnia krajowa w tym okresie wynosiła 2.935.000zł. Niewątpliwie więc przez cały okres zatrudnienia w firmie (...) Sp. z o. o. w P. wnioskodawca otrzymywał zarobki przekraczające średnią krajową.

Na tej podstawie warto wskazać, że organ rentowy bezzasadnie uznał, że można przyjąć w tym okresie kwotę minimalną wynagrodzenia za pracę w tej firmie (2 905 000 zł). Z całą pewnością kwota wynagrodzenia miesięcznego była większa lecz z uwagi na brak możliwości precyzyjnego ustalenia rzeczywistych kwot należy przyjąć kwotę niewątpliwie uzyskiwaną a więc co najmniej średnią krajową z tego okresu, która to kwota i tak jest niższa od rzeczywistego wynagrodzenia wnioskodawcy.

Wobec powyższego, Sąd Okręgowy, na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c., zmienił zaskarżoną decyzję i zobowiązał Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. do ponownego ustalenia wysokości kapitału początkowego J. B. w okresie od 1 sierpnia 1992 r. do 9 października 1992 r. w wysokości odpowiadającej średniej krajowej obowiązującej w tym okresie.

ZARZĄDZENIE

odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć organowi rentowemu.